

Beđa v kozjanskem okraju.

Nujni predlog poslanca Žičkar in tovarišev glede občin, ki so bile v kozjanskem okraju po vremenski nezgodi hudo poškodovane.

Vsled brzozavnega sporočila okrajnega odbora v Kozjem so bile dne 3. julija t. l. po groznem viharju občine: Pilštanj, Zdole, Drensko rebro, Buče, Lastnie in Kozje jako občutljivo poškodovane. Kolikor je dosedaj znano, je razrušenih mnogo gospodarskih poslopj, izruvanih veliko število sadnih dreves, pokončanih več gozdov, tudi brzozavna zveza s Kozjem je pretrgana. Prebivalstvo je obupano. Državna podpora je za to prebivalstvo, ki je večinoma revno, nujno potrebna.

Podpisani predlagajo torej: Visoka zbornica skleni: Visoka c. kr. vlada se poziva, da navedeno škodo natančno preišče in na njeni podlagi poškodovancem podeli prej ko mogoče izdatno državno podporo.

Na Dunaju, 4. julija 1905.

Žičkar in 28 tovarišev.

Grozni prizori v državni zbornici.

Češki narodni poslanci: Choc, Fressl in Klofač so dne 7. t. m. vložili 700 nujnih predlogov, o katerih zahtevajo, da se takoj o njih razpravlja. Ker predsednik temu ni ugodil, so skušali zabraniti razpravo o trgovinski pogodbi z Nemčijo. Ko poročevalec dr. Bärnreuther začne govoriti, so jeli imenovani zvižgati s piščalkami, kričati in s knjigami treskati po svojih klopeh, da ni bilo več razumeti ni jedne besede, katere je govoril poročevalec. Vihar v zbornici postane pa še mnogo večji in hujski, ko vrže vsenemški poslanec in razgrajač Stein tintnik med češke radikalce. Medtem neha poročevalec Bärnreuther svoj govor in predsednik da besedo mladočeškemu poslancu Kulpu. Sedaj planejo češki narodni radikalci proti Kulpu ter vriščiyo nad njim, da bi ga zadržali v besedi. A ta je govoril dalje, četudi z mnogimi težavami, dokler je nastal nek mir v zbornici.

Politični ogled.

Zborovanje sloven. katol. delavcev se je vršilo dne 9. t. m. pri Devici Mariji v Polju. Udeležencev je bilo čez 3000, kar jasno kaže, kako lepo se razvija ta organizacija. S Štajerskega se je udeležilo zborovanja „Katol. izobraž. društvo v Studencih pri Mariboru“. Njega predsednik, g. Čagran, je poročal o organizaciji štajerskih slov. katol. delavcev. Na Sloven. Štajerju imamo delavskih društev, ki se oklepajo krščanskih načel, pravzaprav le 7: „Delavsko društvo v Mariboru“, ki je

Strelec?*

„Rus, naš, Prus, Lah, vse se pripravlja nad Turka.“ Gostilničar Tonček je tudi začel nekaj jecljati, da sta bila tukaj včeraj popotna mlinarska pomagaleca in pravila, da bosta šla nad Turka, — ali župan je namignil redarju in redar je rekel Tončeku, da naj molči, ako hoče kaj povedati, ter da naj prinese sveže pivo. Župan je ponudil redarju, da naj si da naliti liter na njegov račun. Potem se to zavleče v občinske račune. To pa zato, da bi si redarja prikupil. Bo vojska, in če vse odide nad Turka, bo težko dobiti redarja in Oseba bo dober.

„Tako pojdemo nad Turka!“

„Mi že ne, gospod župan“, popravljaj je gozdar, „ali naš gospod pristav mora k vojakom.“

„Ako boste z njim še govorili, povejte mu, da ga damo pozdraviti.“

„Še danes bom govoril z njim. Pravil je, da počaka pri vas, dokler se ne bom vrnil, da bi se Katrea sama ne bala —“

Vojska bo! Najprej sta govorila dva, župan in gozdar; potem so začeli tudi drugi, eden za drugim po občinskem dostojanstvu, gostilničar Tonček pa je med tem jecljal. Polagoma sta se napravili dve stranki, ena je zatrjevala, da bo zmagal Turk, druga je stavila, da bo dobil na hrbet. Vsak je imel za

po svojem poslovanju dvojezično, „Delavsko društvo v Žalcu“, „Delavsko društvo v Trbovljah“, „Delavsko društvo v Vitanju“, „Delavsko društvo v Konjicah“, „Katol. delavsko društvo v Mariji Pušcavi“, „Delavsko društvo pri Sv. Kungoti na Pohorju“. V narodnih rokah je tudi „Katol. delavsko podpor. društvo v Celju“, ki je imelo prej svoje podružnice v Marenbergu in Poljčanah, a so zadnja leta zamrla. Strokovno društvo imamo na Slovenskem Štajerskem le eno, ki je pri krščansko-socialni organizaciji in je dvojezično, namreč „Strokovno društvo železničarjev“. Da se delavska organizacija na Štajerskem bolj ne razširja, je krivo to, ker se naši voditelji posvečujejo narodnemu boju, zraven pa pozabljajo na gospodarsko organizacijo in okrepitev delavskih slojev in ker nimamo nobenega slovenskega delavskega glasila. Na Štajerskem bo šla organizacija delavskih slojev naprej, če se najde nekaj za to vprašanje navdušenih mož, ki bi načrtoma delovali osobito za to panogo naše organizacije. Voditelj krščansko-socialne stranke, dr. Krek, pripomni k temu poročilu: Organizacije delavske in gospodarske manjka na Štajerskem. In zato dobro štajersko delavstvo tiči v sponah socialne demokracije. Zato je pa tembolj veselo, da imamo v svoji sredi zastopnike štajerskega delavstva.

Gospodarska osrednja društva na Kranjskem se vedno bolj bližajo. Ta društva so „Zadružna zveza“, „Gospodarska zveza“ in „c. kr. kmetijska družba za Kranjsko“. Predsednik kmetijske družbe, deželni glavar Oton pl. Detela, se je na občnem zboru Kmetijske družbe v lepih besedah spominjal tudi sestrskih organizacij. Kar je za kmeta, naj se ne cepi, ampak družji!

Moč kmetskih poslancev. Med Nemci na Češkem živi krepka kmetska stranka, ki ima svoje zastopnike tudi v deželnem in državnem zboru. Kaj je naraščaj te stranke najbolj pospeševalo? Ne smejte se, toda res je, da to č. a. Ko je l. 1903 strašno razsajala toča po Češkem, prosili so kmetje pomoči pri deželi. Toda dežela jim ni mogla dati ničesar, ker so nemški deželni poslanci obstrairali tudi proti temu, da se kmetom da podpora. Vsled tega je proti nemškim poslancem postala huda nevolja in kmetska stranka med njimi je čudovito hitro naraščala.

Kresovi na čast sv. Cirilu in Metodu.

Spodnja Sv. Kungota. Predvečer slovanskih blagovestnikov žarel je tudi pri nas kres z visokega hriba v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Pričal je, da

svoje mnenje tudi tehtne dokaze. V tem trenutku je gotovo donelo sultanu po ušesih, da so mu morali doma hitro kaj zapeti, da bi ne znorel.

Stari bajtar Golob je v tem hrupu in dimu potegnil gostilničarja za rokav, dal mu sešteti denar za liter piva na roko, da bi na mizi ne evenkal, vzel je kmalu kapo raz okno, vtaknil jo v žep in kakor da ne gre rad, zmuzal se je ven. Star divji lovec.

„Bo vojska“, namrdaval je, „v vojski je treba smodnika. Predno pa nam bodo smodnik vzeli, moramo kaj vloviti za slabe čase. Gozdar je zdaj v vojski, pristav v miru in ljubezni, nekaj se da storiti!“

Doma je oblekel dolgo sukujo, potegnil iz skrivališča pod panjem na vrtu puško, skril jo pod sukujo in šel gledat, kako gredo oblaki.

V eni uri je bil spet doma. Naznanil je zetu Blazniku, da tam in tam leži srna. Več ni bilo treba reči.

Odstranil je zopet puško, skril jo pod pesjo luknjo, slekel sukujo in šel v gostilno k Tončeku. Kapo je djal že v veži v žep, vsedel se za mizo, izpil ostalo toplo pivo in si dal naliti sveže.

Hrupa in dima je bilo zdaj več kot prej. Gostje so prišli med tem časom z vojsko blizu v četrto državo. Dobili so Carigrad. Turki pa so jo zagnali in so stopili v zvezo z Angleži

zna ljudstvo ceniti ta dva svetnika, ki sta prišla k našim pradedom prižigat luč svete vere.

Šentiljski Slovenci smo zažgali po naših krasnih gričih tako lepo število kresov na čast sv. Cirilu in Metodu kot še nikdar dozdaj. V celi župniji jih je gorelo čez deset. Najlepši so bili na Kresnici in v Št. Ilju, da, celo v daljni Selnici smo zapazili enega. Ta večer je pokazal obmejni naš slovenski rod, da mi krepko živimo in se za narod tudi — bijemo, če bi treba bilo. Blagovestnika sv. Ciril in Metod, varujta nam slovenski rod!

Sv. Rupert v Slov. gor. Po vseh občinah župnije Sv. Ruperta so goreli na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda kresovi. Bilo jih je 19. Najlepše je bil z razsvetljavo okrašen grič „Kljunovščak“, kateri nudi krasen razgled po celih Slov. goricah. Na njem je gorelo poldrugo uro šest kresov in 21 lampijonov.

Hajdin pri Ptujju. Naše bralno društvo je pripravilo na predvečer sv. Cirila in Metoda res velikanski kres. Ko je Zdravo Marijo odzvonilo, so možnarji zagrmeli in potem se je prižgal velikanski kres pred šolskim poslopjem. Spoštovani g. Grahar je dal brezplačno velik voz vejevja za kres, zato se mu tukaj posebno zahvalimo. — Potem je vzletelo okoli 25 raket v zrak. Tudi se je prižgala bengalična luč, da nas je očarala s svojo raznobarno svetlobo. Podoba Križanega, ki stoji tik šolskega poslopja, je bila kaj lepo razsvetljena. Zato gre zahvala našim vrlim gg. učiteljem in učiteljicam, ki oskrbujejo luč pred križem. — Streljali pa smo tako, da se je ptujski „Štajere“ tresel in da so šipe na njegovih oknih skoraj vse popokale. Iz Hajdina pa so tisto noč skoraj vsi „Štajercijanci“ zbežali. Tudi smo naprosili domačega č. g. kaplana, da bi nam razložil življenje in delovanje sv. Cirila in Metoda, kar so nam tudi radi obljubili. Pa prišlo je drugače. Stanovske dolžnosti so jih klicale sprevidet bolnika, ki je drugi dan umrl. Povabili smo tudi naše vrle pevce, ki nas s svojimi glasovi večkrat razveselijo. Toda tisto noč jih ni bilo polno število, nevem ali se jim je dremalo? Občinstva je bilo veliko zbranega. Tudi narodnih Ptujčanov ni manjkalo. Vsem srčna hvala!

Zreče. Na Brinjevigori se je lesketal velik plamen, oskrbela sta ga dva moža za obletnico, ker sta se bila v družbi mladeničev mladila minolo leto pri znamenitem shodu na Brezjah.

Iz Škal pri Velejnu. Na predvečer slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda so zažarele višave v ognju plapolajočih kresov. Strelji iz topičev, petje, razsvetljava, umetalni

zoper Lahe. Potem se je preselila cela vojska na Avstrijsko, odtod na Rusko in zopet na Turško.

Dva vaška mladeniča sta dozdaj tiho sedela pri durih, kadila, pila in igrala mariaš za žveplenke, ki so bile na mizi. Priigrane žveplenke je dajal vsak v žep, tako da je moral jecljati Tonček prinesiti že četrto škatljo in se je grozno jezil.

Mladeniča Nacej in Joža sta odložila karte, zamežikala si in prisledla h prepirajočim se oblastem. Razun bajtarja Miheja in čevljarja Bančaja ni nihče izmed pričujočih vedel za gotovo, kje in na katero stran leži Turška. Mihej, ki je služil pri deželni brambi, je trdil, da je Turška na Španskem, nasproti pa Bančej, ki je bil kot popolni tovariš v samskem stanu celo že na sami turški meji, tega ni pustil veljati in je trdil, da je to „dalje na Dravi“. Tako so gonili Turka po svetu, da se je za njim kar kadilo.

Naenkrat se je začel Joža tako smejeti, da se je svetilka tresla in Nacej za njim.

Vsi so pogledali nanj. Župan se je namrdnil, gozdar se je obrnil s celim stolom, redar Oseba je vstal, naravnal kapo in popravil jermen, na katerem je visela stara sablja.

„Zakaj sta se smejala?“ je vpil župan. In vpitje je ponavljal zelo resno tudi redar.

„Ker sva rada na svetu.“